

KLIMAT TWORZA LUDZIE

BROSZURA INFORMACYJNA

Kilka pojęć, które
warto znać pracując
w administracji
samorządowej

Dowiedz się więcej na:
www.naszklimat.gov.pl

 Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

 Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

ZMIANY KLIMATU

Terminem tym określamy długotrwałe przekształcenia elementów klimatu, które potrafią utrzymywać się przez długi okres, mogący trwać lata, dekady lub nawet stulecia.

Są to wszelkie zmiany klimatyczne w czasie zarówno te naturalne, które są następstwem cyklicznych procesów odbywających się w przyrodzie, jak i te pojawiające się w następstwie zjawisk ekstremalnych oraz te, które dokonują się przez zintensyfikowaną działalność człowieka w zakresie przemysłu (różnego rodzaju), działalności hodowlanej i rolniczej, nieefektywnego zużycia energii, czy nieracjonalnych klimatycznie wyborów oraz decyzji różnych podmiotów.

GLOBALNE OCIEPLENIE

Globalne ocieplenie jest zjawiskiem polegającym na podnoszeniu się średniej globalnej temperatury powietrza w odniesieniu do pewnego okresu obserwacyjnego.

Opublikowana 9 sierpnia 2021 r. pierwsza część Szóstego Raportu Oceniającego Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) podkreśliła, że człowiek doprowadził do znacznego ogrzewania oceanów, lądów oraz atmosfery. Lata 2011 – 2020 zostały uznane za najcieplejszą dekadę w historii pomiarów. Działalność człowieka w zakresie emisji gazów cieplarnianych spowodowała już wzrost średniej globalnej temperatury powierzchni o ok. 1°C w odniesieniu do okresu przed epoką przemysłową, kiedy to działalność ta znacząco zaczęła wpływać na środowisko.

Skutki globalnego ocieplenia możemy zauważać już gołym okiem poprzez namacalne zmiany w środowisku, takie jak: topnienie lodowców, wydłużanie się okresu wegetacyjnego roślin i przesuwanie się stref wegetacyjnych na północ, stopniowo niektórych powierzchni czy zwiększenie częstotliwości i natężenia występowania zjawisk ekstremalnych (powodzie, susze, huragany, fale upałów, pożary, w tym pożary lasów).

NEUTRALNOŚĆ KLIMATYCZNA

Termin „neutralność klimatyczna” oznacza zerowy bilans między emisją gazów cieplarnianych a ich pochłanianiem przez oceany, morza, lasy i gleby bądź składowaniem.

Oznacza zrównoważenie emisji gazów cieplarnianych, których nie można było ograniczyć, poprzez zwiększenie ich pochłaniania między innymi dzięki zmianie kultury rolnej, nasadzeniom drzew, przebudowie drzewostanów w lasach, a także magazynowaniu węgla w produktach drzewnych. Osiągnięcie neutralności klimatycznej jest ogromnym przedsięwzięciem cywilizacyjnym, związanym nie tylko ze zmianami w energetyce, przemyśle, technologii, transporcie czy rolnictwie, ale przede wszystkim z dostosowywaniem przepisów prawa krajowego do nowych realiów środowiskowych.

● OZE – ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

Odnawialne, niekopalne źródła energii obejmujące energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię aerotermalną, energię geotermalną, energię hydrotermalną, hydroenergię, energię fal, prądów i pływów morskich, energię otrzymywaną z biomasy, biogazu, biogazu rolniczego oraz z biopłynów;”

Przy określaniu katalogu ww. zasobów uwzględniano dwa kryteria, tj.:

- stosunkowo krótki czas odnawiania się,
i/lub
 - ocena skutków oddziaływania na środowisko naturalne przy długotrwałym ich wykorzystaniu.
-

● OZE – RODZAJE:

W praktyce do produkcji energii elektrycznej, ciepła i chłodu wykorzystujemy poniższe źródła OZE:

- Energia słoneczna (solarna)
- Energetyka wiatrowa
- Energia wodna
- Energia otrzymywana z biomasy
- Energia geotermalna

BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE

Bezpieczeństwo energetyczne to stan gospodarki, umożliwiający pokrycie bieżącego i perspektywicznego zapotrzebowania odbiorców na paliwa i energię w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony, przy zachowaniu wymagań ochrony środowiska. Oznacza zatem nieprzerwane i pewne dostawy energii elektrycznej, ciepła i paliw transportowych.

GOSPODARKA NISKOEMISYJNA

Polska znajduje się aktualnie w trakcie transformacji energetycznej. Gospodarka, w której produkcja energii opiera się głównie na spalaniu węgla kamiennego i brunatnego, ma w ciągu najbliższych kilkudziesięciu lat stać się niskoemisyjna, co wpisuje się w światowe trendy.

Pojęcia „niska emisja” oraz „gospodarka niskoemisyjna” są często mylone, zwłaszcza w kontekście ograniczania emisji. Niska emisja to całość emitowanych do powietrza substancji z niewysokich źródeł emisji (emitory o wysokości poniżej 40 m). Z kolei „gospodarka niskoemisyjna” (ang. low emission economy) oznacza gospodarkę charakteryzującą się przede wszystkim oddzieleniem wzrostu emisji gazów cieplarnianych od wzrostu gospodarczego, głównie poprzez ograniczenie wykorzystania paliw kopalnych. Gospodarka niskoemisyjna opiera się przede wszystkim na efektywności energetycznej, wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii i zastosowaniu technologii ograniczających emisję.

ENERGETYKA JĄDROWA

Odpowiednia polityka energetyczna państwa może uchronić Polaków przed nadmiernym wzrostem kosztów energii.

Doskonałym działaniem w tym kierunku jest rozwijanie niskoemisyjnych źródeł energii, w tym energetyki jądrowej. Warto podkreślić, że w 2020 r. 13 państw członkowskich UE produkujących energię jądrową wytworzyło 683 512 GWh energii jądrowej, co stanowi prawie 25% całkowitej produkcji energii elektrycznej w UE.

Elektrownie jądrowe nie tylko są czyste emisyjnie, jeśli chodzi o dwutlenek węgla, ale są wolne również od produkcji szkodliwych zanieczyszczeń, takich jak SO₂, NO_x czy pyły. Oznacza to, że rozwój energetyki jądrowej spełnia postulaty dotyczące dostosowania się do europejskich norm powietrza i realnie wpłynie na polepszenie stanu zdrowia Polaków.

ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT

Zrównoważonym transportem nazywamy ideę efektywnej komunikacji, która jest jednocześnie korzystna ekonomicznie, jak i minimalizująca szkodliwy wpływ pojazdów mechanicznych na środowisko.

Działania zgodnie z tą ideą koncentrują się zarówno na promocji ekologicznych środków transportu, takich jak rowery czy elektryczne samochody i autobus. Skupiają się także na kontroli i redukcji emisji szkodliwych dla klimatu spalin. Zrównoważony transport zakłada także takie rozwijanie transportu miejskiego, by jak najmniej niszczyć przestrzeń oraz miejską zieleń na skutek dominacji transportu samochodowego, ta idea wpływa również na planowanie przestrzenne miast, które zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju tak rewitalizują przestrzeń miejską, by przeznaczyć więcej miejsca zarówno na transport publiczny, jak i na infrastrukturę rowerową.

EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA

Efektywność energetyczna to stosunek uzyskanego efektu użytkowego danego obiektu, urządzenia lub instalacji, w typowych warunkach ich użytkowania lub eksploatacji, do ilości zużycia energii, niezbędnej do uzyskania tego efektu przez ten obiekt, urządzenie lub instalację.

Działania mające na celu poprawę efektywności energetycznej polegają na wprowadzeniu zmian lub usprawnień w obiekcie, urządzeniu lub instalacji, w wyniku czego obniżone zostają koszty eksploatacyjne oraz zmniejszone zostaje zużycie energii finalnej lub pierwotnej. W prostym tłumaczeniu to takie gospodarowanie energią, które minimalizuje jej zużycie przy procesach produkcji, eksploatacji czy prowadzenia działalności. Zagadnienie dotyczy każdego rodzaju zużywanej energii lub paliw.

ZRÓWNOWAŻONA KONSUMPCJA

Zrównoważona konsumpcja to idea, która zakłada świadome oraz racjonalne wykorzystywanie dostępnych zasobów środowiska do uzyskania rozwoju, jednocześnie minimalizując szkodliwy wpływ na środowisko. Koncepcję tę wdraża się zarówno w koncernach, jak i firmach czy zakładach produkcyjnych, ale staje się ona coraz popularniejsza również w gospodarstwach domowych.

Taki model konsumpcji, w przeciwieństwie do nadmiernego modelu konsumpcji, dąży do podniesienia jakości życia nie tylko w wymiarze lokalnym, ale przede wszystkim w globalnym. Celem zrównoważonej konsumpcji jest taka produkcja dóbr, która stara się w jak największym stopniu zminimalizować zużycie surowców przy jednoczesnym poszanowaniu aspektów środowiskowych i minimalizacji wytwarzanych odpadów oraz emisji zanieczyszczeń.

GOSPODARKA O OBIEGU ZAMKNIĘTYM (GOZ)

(GOZ) – ang. circular economy – nazywamy koncepcję gospodarczą, której głównym założeniem jest takie gospodarowanie surowcami, materiałami oraz produktami, by pozostały one w gospodarce tak długo, jak to jest możliwe. Jest to model produkcji i konsumpcji, który polega na dzieleniu się, pożyczaniu, ponownym użyciu, naprawie, odnawianiu i recyklingu istniejących materiałów i produktów tak długo, jak to możliwe.

KLIMAT TWORZA LUDZIE

Dowiedz się więcej na:
www.naszklimat.gov.pl

 Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

 Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej